

Blauwdruk

voor ontwerpen van formatieve taken kritische verantwoordelijkheid

Kritische verantwoordelijkheid:

Het als burger, beroepsbeoefenaar en persoon (dus vanuit drie verschillende perspectieven) redenen kunnen en willen geven over wat je doet of vindt.

Hoe krijg je hier zicht op bij studenten?

Een situatie

- met de noodzaak voor de student om iets te doen of te vinden
- met een maatschappelijk, professioneel én persoonlijk perspectief
- waarbij waarden en/of belangen tegenover elkaar staan

Een taak

- waarin de student kiest om iets te doen of te vinden
- waarin de student redenen geeft voor de keuze
- die gevolgen heeft voor de student én anderen
- waarbij de student reflecteert op de keuze & redenen

Wanneer zijn de redenen kritisch?

Passend: de 3 perspectieven zijn onderzocht

Doordacht: er is op de keuze en redenen gereflecteerd

Consistent: de keuze past bij de redenen

Behorend bij de publicatie: Waltman, M. (2023). *Kritisch burgerschap in het mbo*. Met formatieve taken zicht krijgen op kritisch burgerschap. Uitgegeven door onderzoekswerkplaats burgerschap Democratisering van kritisch denken. www.werkplaatsburgerschap.nl

Voorbeeld

(mbo-opleiding Assistent horeca)

Situatie

Je loopt stage als keukenhulp in restaurant "Het geluk". In het restaurant werken ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hiernaast staat een poster die in de keuken hangt.

Je stage is bijna afgerond. Je leidinggevende is zo tevreden over jou dat hij je een vaste baan wil geven.

Je ziet een collega keukenhulp al een aantal weken onhygiënisch werken in de keuken. Deze collega is iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt die jarenlang geen werk heeft gehad. Er zijn meerdere ruzies geweest met deze collega, hij raakt snel overstuur.

Taak

1 Wat doe jij in deze situatie? Leg uit waarom. Gebruik in je uitleg de drie perspectieven.

2 Leg uit wat je goed vindt en wat je minder goed vindt aan je keuze en je uitleg. Gebruik de woorden 'belang', 'waarde', 'bedrijf', 'maatschappij'.

het geluk

Voorbeeld van formatief handelen van docent en student

Reactie student op fase 2: "Ik spreek die collega aan. In de horeca moet je je aan de regels voor voedselveiligheid houden. Als je niet schoon werkt, kunnen klanten ziek worden. Ik vind zelf gezondheid ook belangrijk."

Docent, fase 3+4: "Je hebt kennis over voedselveiligheid die je straks in je beroep nodig hebt, goed gebruikt! Ook noem je een persoonlijke waarde, gezondheid. Het benoemen van het maatschappelijk vraagstuk en wat dit nu met jou en je beroep te maken heeft, ontbreekt nog."

Reactie student op fase 2: "Ik vind het lastig om uit te leggen wat nu het maatschappelijk vraagstuk is"

Docent, fase 2: "Waarom zou de collega het fijn vinden om daar te werken? Wat als alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt niet meer ergens kunnen werken?" Wie is daar verantwoordelijk voor?"

Student, fase 5: "Ik blijf het lastig vinden, fijn als dit nog een keer uitgelegd en voorgedaan kan worden"

